

Teurajoki [te'orajäki], betydande tillflöde till Kalix älf från ö. inom Korpilombolo kapellförsamling. Ans hela nederbördsområde är 628 kvkm. E. O. E.—m.

Teurgi (af grek. *theo's*, gud, och *e'rgon*, gärning, sysslände), ästadkommande af magisk förbindelse med välgörande gudamakter eller andar (jfr *M a g i*); hos nyplatonikerna den förmenta konsten att (genom åkallan o. s. v.) förmå gudomen nedstiga i själen och där skapa extas. — *T e u ' r g*, andebesvärjare, trollkarl

Teusajaure [te'osajaore], en smal, men omkr. 30 km. lång insjö inom Stora Lule älf:s öfre flodområde, yta 9,2 kvkm., belägen omkr. 500 m. ö. h. inom Gällivare socken och tingslag, Norrbottens län. Sjön är en utvidgning af Vietusjokk, som inflyter i Stora Lule älf omedelbart nedom Stora sjöfallet. Nederbördsområdet utgör vid sjöutloppet 1,200 kvkm. Stränderna utgöras af räta, brant stupande fjällsidor, nämligen i n. ö. de långsträckta Slikmanatjäcko och i s. v. Kuolpanatjäcko. I n. stiger tvärt den 1,219 m. höga toppen Urtetjäcko. Såväl ofvan som nedan sjön är älfven starkt lutande, bildande strida forsar. Lågvattnenföringen vid sjöutloppet är något mindre än 5 km. E. O. E.—m.

Te'usina (fi. *Tä'yssinä*, ry. *Tiavzino*), by uti Ingermanland, på floden Narovas högra strand, strax nedanför staden Ivangorod. Vid T. slöts 20 jan. 1593 fördrag om ett tvåårigt stillestånd emellan Sverige och Ryssland. Där slöts äfven, 18 maj 1595, fred mellan nämnda makter, hvarvid bl. a. ryssarna afstodo från alla anspråk på Estland och rätten att uppbära skatt af lapparna "från Österbotten allt intill Varangerfjord" och svenskarna återlämnade Kexholms slott och län samt andra eröfringar på ryskt område. Af stor vikt blef freden för regleringen af den finsk-ryska gränsen. Svenska fullmäktige voro riksrådet Sten Banér, Krister Horn, Göran Boije och Arvid Stålar, ryska knes Ivan Samsonovitj Turenin och Ostafi Michailovitj Puschin. 1611 intogs T. af svenskarna.

Teu'ta, illyrisk drottning i senare hälften af 200-talet f. Kr. Då hennes undersåtar 230 och 232 företagit sjörofvartåg mot Epirus, Kerkyra och Epidamnus, sände romarna en ambassad för att beklaga sig. Det kom till ett ordbyte mellan denna och drottningen, som blef så uppbragt, att hon lät döda eller fångsla ambassadens medlemmar. Romarna förklarade krig, hvori T. blef besegrad och måste underkasta sig segrarens villkor. Se bl. a. Zippel, "Die römische herrschaft in Illyrien bis auf Augustus" (1877). J. C.

Teuterström [töj-], Tomas. Se *Adlercreutz*.

Teuthis, ort. Se *Dimitsana*.

Teuthrania (grek. *Τευθρανία*, lat. *Teuthra'nia*). Se *Mysien*.

Teu'toburgerwald [-valt], en bland ortens befolkning okänd, endast i litteraturen förekommande benämning på en skogig bergssträcka i nordvästra Tyskland, som sträcker sig från floden Diemel (biflod till Weser) i nordvästlig riktning genom norra Westfalen, Lippe och södra Hannover med en längd af 125 km. och 3—10 km. bredd till trakten ö. om Rheine vid Ems. Dess högsta punkt är Völmerstod (468 m.). Västra delen består af kullar af 250—150 m. höjd, endast bevuxna med magra

ljungväxter, hvaremot berget för öfrigt är bevuxet med vacker löfskog, företrädesvis af bok. T. består af olika afdelningar af de mesozoiska formationerna trias, jura och krita. Det har salt- och mineralkällor samt rika stenkolslager. Bergssträckningen, som bildar en gränsvall mellan Westfalens och Hannovers slättland, mellan Rhens och Ems' tillflöden samt Wesers flodområde, uppdelas genom tvärsänkor i: Egge, sydöstra delen, Lippischer wald l. Osning, mellersta, samt Ravensberg-, Osnabrück- och Tecklenburgbergen, nordvästra delen. För samfärdseln viktigast äro två pass, det ena, genom hvilket järnvägen Köln—Hannover löper, s. om staden Bielefeld, det andra, s. v. om Osnabrück, taget i bruk af järnvägsförbindelsen Köln—Münster—Bremen. Namnet T. är hämtadt från Tacitus, som i sina "Annales" talar om "Teutoburgiensis saltus" vid Ems och Lippe, där Varus med sina legioner 9 e. Kr. fann sin undergång (se *Arminius*). Platsen för tilldragelsen kan ej fullt bestämmas. Först efter frihetskrigen mot Napoleon blef benämningen vanlig i geografiska böcker. Litt.: O. Reissert, "Das Weserbergland und der Teutoburger wald" (1909). (H. W.—k.)

Teutönerna (lat. *te'utoni*) voro sannolikt ett germanskt folk och stamfränder till cimbrerna (se d. o.). Den teutonska folksvärm, som från Östersjöns sydliga stränder trängt söderut och i Gallien 103 f. Kr. förenat sig med cimbrerna, men sedan skilde sig från dem, blef af Marius tillintetgjord vid Aqua Sextiæ 102 f. Kr. Jfr bl. a. Clerc, "La bataille d'Aix" (1906). R. Tdh.*

Teuto'nicus. Se *Notker Labeo*.

Teuva [te'o-], finsk namnform för *Östermark*, socken.

Teuvanajoki [te'o-], finsk namnform för *Tjock*, å.

Te'vere (il T.), flod. Se *Tiber*.

Teverone [-äne], flod. Se *Anio*.

Tevfik pascha (Muhammad T.), kediv af Egypten, f. 15 nov. 1852, d. 7 jan. 1892 i Kairo, var äldste son till kediven Ismail och erkändes 1866 som dennes presumtive efterträdare af turkiske sultanen med ändring af äldre tronföljdsbestämmelser, enligt hvilka kedivvärdigheten skulle ha öfvergått till Muhammad Alis äldste levande ättling. T. var efter Nubar paschas afgång 1879 några veckor konseljpresident och utropades 26 juni samma år till kediv i samband med Ismails afsättning; sultanens formliga erkännande erhöi han genom en ferman af 8 aug. Om T:s regeringstid se närmare Egypten, sp. 1492—94. Hans första regeringsår kännetecknades af ekonomiska svårigheter och jäsning bland befolkningen, kulminerande i Arabi paschas uppror (1881—82) och den brittiska ockupationen (1882). Därefter blef Storbritanniens generalkonsul och diplomatiska agent i Kairo Egyptens verkliga regent, i all synnerhet sedan detta ämbete jan. 1884 anförtratts åt sir Evelyn Baring

